

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Pavla Molka a soudců JUDr. Radana Malíka a JUDr. Barbary Pořízkové v právní věci žalobkyně: **Vinařství U Kapličky s.r.o.**, se sídlem Vinařská 484, Zaječí, zast. JUDr. Vojtěchem Mihalíkem, advokátem se sídlem Bezručova 1896/90, Mikulov, proti žalované: **Státní zemědělská a potravinářská inspekce**, se sídlem Květná 15, Brno, proti rozhodnutí žalované ze dne 4. 8. 2016, č. j. SZPI/AO787-37/2015, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 14. 9. 2022, č. j. 31 A 103/2016-547,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění :

I. Vymezení věci

[1] Státní zemědělská a potravinářské inspekce, Inspektorát v Brně (dále jen „správní orgán I. stupně“) rozhodnutím ze dne 14. 1. 2016, č. j. SZPI/AO787-29/2015, shledala žalobkyni vinnou ze spáchání správního deliktu podle § 39 odst. 1 písm. ff) zákona č. 321/2004 Sb., o vinohradnictví a vinařství, ve znění účinném do 31. 3. 2017 (dále jen „zákon o vinohradnictví a vinařství“), a uložila jí pokutu ve výši 2 100 000 Kč a povinnost uhradit náklady laboratorního rozboru ve výši 86 420 Kč. Správního deliktu se měla dopustit tím, že uváděla do oběhu vína z Moldavska, jež byla podrobena nepovoleným enologickým postupům, a to včetně přidávání exogenní vody, ethanolu z přidaného cukru a syntetického glycerolu. Žalobkyně tím porušila čl. 80 odst. 2 písm. a) nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013, kterým se stanoví společná organizace trhů se zemědělskými produkty a zrušují nařízení Rady (EHS) č. 922/72, (EHS) č. 234/79, (ES) č. 1037/2001 a (ES) č. 1234/2007 (dále jen „nařízení č. 1308/2013“). V případě některých vín měla žalobkyně také porušit čl. 80 odst. 2 písm. c) nařízení č. 1308/2013, podle něhož se tyto výrobky neuvádějí na trh v Unii tehdy, nejsou-li v souladu s pravidly stanovenými v příloze VIII.

Podle ní je povoleno zvyšování přirozeného obsahu alkoholu v procentech objemových, které nepřekračuje mezní hodnotu 3 % objemová.

[2] Státní zemědělská a potravinářská inspekce, ústřední inspektorát (dále jen „žalovaná“) rozhodnutím ze dne 4. 8. 2016, č. j. SZPI/AO787-37/2015, zamítla odvolání žalobkyně a potvrdila rozhodnutí správního orgánu I. stupně, neboť dospěla k závěru, že žalobkyně pouze pasivně spoléhala na správnost údajů uvedených v dokladu V I 1 a nevyvinula žádoucí aktivitu směřující k ověření analytických znaků obchodovaného vína.

[3] Žalobkyně podala proti rozhodnutí žalované žalobu ke Krajskému soudu v Brně (dále jen „krajský soud“), který jí nejprve rozsudkem ze dne 26. 4. 2018, č. j. 31 A 103/2016-107, vyhověl, rozhodnutí žalované zrušil a věc jí vrátil k dalšímu řízení. Krajský soud upozornil na to, že ač je odpovědnost za daný správní delikt objektivní, lze se jí zprostit naplněním liberačního důvodu dle § 40 odst. 1 zákona o vinohradnictví a vinařství. Podle něj právnická osoba za správní delikt neodpovídá, jestliže prokáže, že vynaložila veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení povinnosti zabránila. Podle čl. 43 odst. 1 nařízení Komise (ES) č. 555/2008, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 479/2008, o společné organizaci trhu s vínem, pokud jde o programy podpory, obchod se třetími zeměmi, produkční potenciál a kontroly v odvětví vína, se osvědčení a zpráva o výsledku rozboru pro každou zásilku určenou pro dovoz do Společenství vyplňují na samostatném dokladu V I 1. Tento doklad je podepsán odpovědným pracovníkem úředního subjektu a odpovědným pracovníkem uznané laboratoře podle čl. 48. Podle odstavce 1 tohoto článku Komise na základě sdělení příslušných orgánů třetích zemí vypracuje a aktualizuje seznamy názvů a adres úředních subjektů, laboratoří a producentů vína, kteří jsou oprávněni k vystavení dokladu V I 1. Krajský soud označil za nesprávný právní názor žalované o nemožnosti liberace poukazem na existenci dokladu V I 1, a proto její rozhodnutí tímto prvním rozsudkem zrušil.

[4] Žalovaná podala proti rozsudku krajského soudu kasační stížnost, které Nejvyšší správní soud (dále též „NSS“) rozsudkem ze dne 16. 8. 2018, č. j. 7 As 217/2018-25, vyhověl, rozsudek ze dne 26. 4. 2018 zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení. Nejvyšší správní soud zdůraznil, že doklad V I 1 je společně se zprávou o výsledku analýzy vypracovanou subjektem nebo útvarem pověřeným zemí, ze které výrobek pochází, dokumentem, který primárně umožňuje vstup výrobků ze třetích zemí na trh EU. Jde tedy pouze o součást administrativního povolení ke vstupu daného vína do prostoru EU. Jinak řečeno tento doklad představuje nezbytnou podmínku pro vstup vína na území EU a bez něj by moldavské víno do ČR vůbec nemohlo být dovezeno. Předložení takového dokumentu, bez kterého by víno ani nemohlo být do zemí EU legálně dovezeno, nelze pokládat za ono „vynaložení veškerého úsilí“, které vyžaduje § 40 odst. 1 zákona o vinohradnictví a vinařství k liberaci ze žalobkyní spáchaného deliktu. Pokud byla žalobkyně sankcionována za to, že jí prodávané víno nesplňovalo požadované enologické postupy, nemůže se zprostit objektivní odpovědnosti za kvalitu tohoto vína pouze na základě toho, že je dovezla s doklady potřebnými k legálnímu dovozu. Víno prodávané žalobkyní mělo podle zjištění žalované vážné a zjevné nedostatky, které jsou patrné i z výsledků chemické analýzy. V projednávané věci se jednalo o velké množství vína přesahující v souhrnu 70 000 l, což svědčí o větší společenské škodlivosti, neboť toto víno mohlo ovlivnit mnoho tisíc spotřebitelů. Žalobkyně byla navíc již v minulosti za podobný delikt v rámci uvádění vína

pokračování

z Moldavska do oběhu trestána, a nebylo tedy nepřiměřené po ní požadovat, aby si to, zda u tohoto vína nedochází k porušování základních pravidel enologických postupů, ověřovala i jinak, než pouhým spoléháním na doklad V I 1. Chtěla-li se žalobkyně odpovědnosti za správný delikt v průběhu správního řízení zprostit, bylo pouze na ní, aby prokázala liberační důvody. Žalobkyně k tomu však navrhla jen důkaz v podobě osvědčení V I 1, jenž ke zbavení její odpovědnosti vést nemohl.

[5] Krajský soud následně vydal nový rozsudek ze dne 21. 11. 2018, č. j. 31 A 103/2016-154, kterým žalobu zamítl, vázán právním názorem NSS. Proti tomuto rozsudku krajského soudu podala žalobkyně kasační stížnost, kterou NSS zamítl rozsudkem ze dne 27. 3. 2019, č. j. 9 As 418/2018-48. Na základě ústavní stížnosti žalobkyně pak byly oba tyto rozsudky zrušeny nálezem Ústavního soudu (dále též „ÚS“) ze dne 5. 9. 2019, sp. zn. II. ÚS 1608/19. Ústavní soud shledal porušení práva žalobkyně na spravedlivý proces v důsledku toho, že NSS nepředložil předběžnou otázku Soudnímu dvoru EU (dále též „SD EU“).

[6] Krajský soud poté v dalším řízení předložil SD EU předběžné otázky, na něž zodpověděl v rozsudku ze dne 28. 4. 2022, C-86/20, *Vinařství U Kapličky*, a to takto:

„1) Článek 80 odst. 2 písm. a) a c) a čl. 90 odst. 3 písm. a) nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1308/2013 ze dne 17. prosince 2013, kterým se stanoví společná organizace trhů se zemědělskými produkty a zrušují nařízení Rady (EHS) č. 922/72, (EHS) č. 234/79, (ES) č. 1037/2001 a (ES) č. 1234/2007, musí být vykládány v tom smyslu, že osvědčení obsažené v dokladu V I 1 vydaném - na základě článku 43 nařízení Komise (ES) č. 555/2008 ze dne 27. června 2008, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (ES) č. 479/2008 o společné organizaci trhu s vínem, pokud jde o programy podpory, obchod se třetími zeměmi, produkční potenciál a kontroly v odvětví vína - pro určitou šarži vína dováženou do Evropské unie, podle něhož byla tato šarže vyrobena za použití enologických postupů doporučených a zveřejněných Mezinárodní organizací pro révu a víno nebo schválených Unií, je relevantní pro posouzení souladu této šarže s enologickými postupy uvedenými v čl. 80 odst. 2 písm. a) a c) nařízení č. 1308/2013, avšak samo o sobě k prokázání tohoto souladu nestačí.

2) Článek 89 odst. 4 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1306/2013 ze dne 17. prosince 2013 o financování, řízení a sledování společné zemědělské politiky a o zrušení nařízení Rady (EHS) č. 352/78, (ES) č. 165/94, (ES) č. 2799/98, (ES) č. 814/2000, (ES) č. 1290/2005 a (ES) č. 485/2008, ve spojení s čl. 64 odst. 2 písm. d) tohoto nařízení a s čl. 80 odst. 2 nařízení č. 1308/2013, musí být vykládán v tom smyslu, že brání právní úpravě členského státu, která stanoví, že pokud osoba uvádějící na trh v tomto členském státě šarži vína dovezenou ze třetí země, která není v souladu s enologickými postupy uvedenými v čl. 80 odst. 2 písm. a) nebo c) nařízení č. 1308/2013, předloží doklad V I 1 vydaný pro tuto šarži a osvědčující, že byla vyrobena za použití enologických postupů doporučených a zveřejněných Mezinárodní organizací pro révu a víno nebo schválených Unií, leží důkazní břemeno v otázce zavinění tohoto obchodníka při porušení zákazu uvádění na trh stanoveného v čl. 80 odst. 2 nařízení č. 1308/2013 na straně příslušných orgánů tohoto členského státu.“

[7] Krajský soud následně žalobu zamítl nyní napadeným rozsudkem ze dne 14. 9. 2022. Zopakoval své závěry k otázkám, které nezpochybnil NSS ani ÚS, tedy že odpovědnost žalobkyně za správný delikt podle § 39 odst. 1 písm. ff) zákona o vinohradnictví a vinařství

je odpovědností objektivní, a žalovaný se tudíž nemusel zabývat jejím zaviněním. Za nedůvodnou označil i námitku, že u vína téže šarže odebraného u různých obchodníků byly zjištěny různé výsledky a že přídavek vody 87 % by u něj musel být seznatelný i sensoricky. K tomu krajský soud připomněl, že přidaná voda byla součástí procesu vzniku vína, takže výsledný produkt mohl bezpochyby získat obvyklé sensorické vlastnosti vína, byť možná nebyly nijak oslnivé. Rozhodně by však tento produkt, navíc při doslazení v průběhu procesu výroby a po přidání glycerolu, mohl být objektivně sensoricky hodnocen jako víno, oproti produktu vytvořenému prostým zředěním vína šestinásobným množstvím vody, který by zcela jistě sensoricky víno příliš nepřipomínal.

[8] Nepřisvědčil ani námitce neprůkaznosti a nepřezkoumatelnosti databáze společnosti EUROFINS, a tudíž i výsledků rozborů, kterou žalobkyně uplatnila poprvé až v řízení před krajským soudem, takže se nemohla promítnout do samotného správního rozhodnutí. Krajský soud připomněl, že správní orgány založily své závěry především na protokolech o kontrolních úkonech, protokolech o odběru kontrolních vzorků, dokladech prokazujících původ zboží, skladových kartách, evidencích zásob, fakturách, dodacích listech, protokolech o zkoušce a posudcích zkušební laboratoře žalovaného. Žalobkyně zpochybnila toliko samotné protokoly o zkoušce a posudky zkušební laboratoře, ovšem pouze s ohledem na výsledky analýz vína označeného toutéž šarží u jiných subjektů. Krajský soud zdůraznil, že všechny analýzy byly provedeny na základě akreditovaných metod, přičemž žalobkyně ve správním řízení nezpochybnila relevantnost, platnost ani průkaznost těchto metod a nemůže takto zjištěný skutkový stav dodatečně v řízení o žalobě zpochybnit pouhým poukazem na to, že jedna z použitých metod možná vychází z nedostatečné databáze. Skutkový stav byl zjištěn dostatečně a porušení právní povinnosti bylo prokázáno nade vší pochybnost, takže žalobkyně nemůže až v řízení o žalobě skutkový stav obohacovat o nové, dosud netvrzené skutečnosti a správními orgány zjištěný skutkový stav zpochybňovat toliko na základě hypotéz a spekulací. Musela by předložit důkaz, který by věcně zpochybnil důkazy opatřené správními orgány, tj. přímý důkaz o tom, že zkoumané víno mělo odlišné parametry. Proto krajský soud ani neprováděl dokazování k otázkám týkajícím se použité databáze EUROFINS, jejího certifikátu, akreditace metody SZPI 4903 apod.

[9] Zamítl i námitku, že bylo žalobkyni fakticky přičteno k tíži to, že jí byly výsledky rozborů oznámeny až po dlouhé době (nejméně po 42 dnech), přestože výsledky rozborů zná správní orgán I. stupně poměrně brzo po jejich zahájení. Ze správního spisu však plyne, že žalobkyně byla seznámena s výsledky rozborů vždy v řádu jednotek dnů po ukončení rozborů. Jednotlivé dílčí výsledky zkoušek by sice teoreticky mohly být oznamovány kontrolované osobě průběžně, nicméně pro správní řízení jsou rozhodující výsledky souhrnné, které jsou také souhrnně zaznamenávány v posudcích a protokolech o zkoušce. Doba oznámení výsledků rozborů 40 až 50 dní od odběru vzorků není nepřiměřená. Správní orgán I. stupně ani žalovaná nepřičetly žalobkyni k tíži samotnou délku prováděných zkoušek, ani skutečnosti, které by se bezprostředně vázaly právě k této délce, nýbrž ohrožení velkého množství spotřebitelů, plynoucí jednak z velkého objemu závadného vína, jednak ze skutečnosti, že toto víno žalobkyně dále distribuovala. Žalobkyně ani neuvádí, že by nějakou dobu vyčkávala na výsledky zkoušek a teprve po určité době víno dále distribuovala. Ze správního spisu naopak plyne, že distribuovala víno prakticky okamžitě. Nepřisvědčil ani námitce, že žalobkyně víno prodala jiné společnosti, a sama tudíž žádné

pokračování

spotřebitele neohrozila. Klíčové je, že distribuovala produkt určený k lidské spotřebě, tj. širokému okruhu spotřebitelů.

[10] K žalobní námitce, že se spoléhala na doklad V I 1 vydaný autorizovaným státním orgánem Moldavska, a vynaložila tak veškeré úsilí, které po ní bylo možné požadovat, aby porušení povinnosti zabránila, odkázal na výše rozebraný procesní vývoj, končící rozsudkem SD EU v této věci. Z něj plyne, že spoléhání se na dokument V I 1 nepostačuje k liberaci na základě § 40 odst. 1 zákona o vinohradnictví a vinařství. Opačný závěr nelze dovodit ani z nálezu ÚS v této věci, který kritizoval především nepoložení předběžné otázky Nejvyšším správním soudem.

[11] Nově doloženou analýzou z webu www.potravinynapranyri.cz a informacemi o způsobu výběru moldavského dodavatele vína se krajský soud odmítl věcně zabývat, neboť šlo o zcela nové žalobní body uplatněné po lhůtě pro rozšíření žaloby. Na okraj dodal, že tato nová tvrzení zjevně nemohla hodnocení možné liberace žalobkyně nijak zvrátit, neboť šlo jen o obecné standardní ověření obchodního partnera, nikoliv o kvality konkrétního vína. Nevztahují se vůbec ke konkrétní dodávce vína, a nemohou tak mít žádnou vypovídací hodnotu ohledně toho, zda ve vztahu k dané konkrétní dodávce žalobkyně vynaložila veškeré úsilí pro to, aby ke spáchání přestupku nedošlo. Krajský soud nevyhověl ani návrhu na moderaci uložené pokuty.

II. Obsah kasační stížnosti žalobkyně a vyjádření žalované

[12] Žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) napadla rozsudek krajského soudu kasační stížností, v níž navrhla jeho zrušení z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“).

[13] Stěžovatelka má za to, že přezkum krajského soudu byl neúplný, neboť rozhodnutí žalované mělo být přezkoumáno i v některých aspektech nad rámec námitek uplatněných v žalobě, aby bylo zachováno stěžovatelčino právo na spravedlivý proces ve smyslu Listiny základních práv a svobod a čl. 6 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Konkrétně měl krajský soud posoudit také ústavnost rozhodnutí žalované, zejména jeho přezkoumatelnost, případné vady řízení a otázku, zda žalovaná neaplikovala neúčinný či nesprávný předpis. Krajský soud navíc nesprávně zopakoval závěry z předchozího řízení, které nebyly zpochybněny Ústavním soudem. Toto nezpochybnění však bylo důsledkem minimalizace zásahu ze strany ÚS. Krajský soud tak nemohl pouze zopakovat své předchozí závěry a úvahy, o nichž se domnívá, že je ÚS nezpochybnil.

[14] Ve věci byl aplikován nesprávný předpis, což vedlo k rozhodnutí v neprospěch stěžovatelky. Na její liberaci totiž neměl být aplikován méně příznivý § 40 zákona o vinohradnictví a vinařství, ale čl. 64 odst. 2 písm. d) ve vazbě na čl. 89 odst. 4 nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1306/2013 ze dne 17. prosince 2013 o financování, řízení a sledování společné zemědělské politiky a o zrušení nařízení Rady (EHS) č. 352/78, (ES) č. 165/94, (ES) č. 2799/98, (ES) č. 814/2000, (ES) č. 1290/2005 a (ES) č. 485/2008 (dále jen „nařízení č. 1306/2013“). Z kombinace uvedených ustanovení plyne, že sankce nemohou být ukládány, prokáže-li se, že dotčená osoba nenese zavinění. Právě toto ustanovení mělo být na stěžovatelčin případ aplikováno, a to z důvodu přednostní aplikace unijního práva.

Jak SD EU, tak předtím ÚS opřely své závěry o fakt, že doklad V I 1 prokazuje soulad dané šarže vína s enologickými postupy pouze k okamžiku svého vydání, nemůže však zohlednit okolnosti, k nimž došlo až po vydání tohoto dokladu. Ve stěžovatelských případech však ke zjištěným nepovoleným enologickým postupům mělo dojít při samotné výrobě vína, tedy před vydáním dokladu V I 1.

[15] Žalovaná svým postupem porušila stěžovatelské právo na spravedlivý proces, konkrétně princip kontradiktornosti a princip rovnosti zbraní, neboť použité protokoly o provedených zkouškách odebraného vína neobsahovaly popis metody, s jejímž využitím byla analýza provedena, ani údaje o autentických vínech získané z databáze EUROFINS. Žalovaná pro svá skutková zjištění vždy převzala závěr o přídavku exogenní vody ve víně zachycený v protokolu. Podle stěžovatelky byl závěr o obsahu exogenní vody v odebraném víně stanoven na základě nepřezkoumatelné metody a s využitím nepřezkoumatelných dat, protože jí byla odepřena možnost se s metodou a daty seznámit. Aby byl zachován princip kontradiktornosti a naplněno její právo na spravedlivý proces, měla být již v rámci správního řízení seznámena jak s popisem metody, která byla při zkoušce využita, tak s daty o autentických vínech z dané oblasti z databáze EUROFINS. Právo na spravedlivý proces nelze považovat za naplněné, jestliže obsahem správního spisu byl toliko protokol o provedené zkoušce, kde tyto údaje chybí. Krajský soud se měl také zabývat nepřezkoumatelností rozhodnutí žalované, založenou nepřezkoumatelnými závěry o obsahu exogenní vody ve víně. Z protokolu o provedené zkoušce, ani z vyjádření žalovaného v průběhu správního řízení soudního však není zřejmé, které parametry byly hodnoceny a poměřovány s databází, nelze ověřit, zda jsou v některých případech tyto hodnoty hraniční, a není vyloučeno například ani administrativní pochybení nebo prostá písařská chyba při vypracování protokolu.

[16] Krajský soud navíc pochybil v tom, že neprovedl dokazování a vůbec neposuzoval námitky týkající se nespolehlivosti, nedůvěryhodnosti a nepřesnosti prováděných laboratorních rozborů. Důvodem pro tento postup mělo být, že stěžovatelka tyto námitky poprvé uplatnila až v řízení před soudem. Stěžovatelka však své výtky vůči laboratorním rozborům vznesla již ve fázi řízení před správními orgány (např. ve vyjádření ze dne 2. 12. 2015), a krajský soud se jimi tedy měl zabývat. Svou reakcí na předložené důkazy v bodě 38. rozsudku uvalil krajský soud na stěžovatelku nepřiměřené důkazní břemeno. Nebylo v jejích silách dokázat, že nastal jiný skutkový stav než stav zjištěný správními orgány, které jí nezpřístupnily informace ohledně provádění laboratorního testování.

[17] Krajský soud také nesprávně posoudil otázku zavinění. Ústavní soud i SD EU uvedly, že osvědčení obsažené v dokladu V I 1 je relevantním dokladem, samo o sobě však k vyvinění postačovat nemusí, neboť ke zhoršení kvality vína může dojít prostým během času nebo okolnostmi, které nastanou při přepravě vína. Ve stěžovatelských případech však správní orgány dospěly k závěru, že k nepovoleným enologickým postupům mělo dojít již při výrobě vína. Vzhledem k tomu, že disponovala dokladem V I 1, ve kterém jsou zachyceny laboratorní rozborů a potvrzení autorizovaného moldavského státního orgánu o tom, že víno bylo vyrobeno souladně se zásadami OIV, prokázala, že jednala nezaviněně.

[18] Závěrem stěžovatelka zkritizovala, že pokud správní orgán I. stupně zná výsledky laboratorních rozborů již několik dní po odebrání vzorků, měl by s nimi stěžovatelku, byť

pokračování

neformálně, seznámit, aby víno dále neprodávala a nemohlo dojít k ohrožení spotřebitelů. Víno by pak bylo uvedeno na trh pouze ve formě skladování, což by mohlo vést k naplnění liberačního důvodu či alespoň ke snížení pokuty.

[19] Žalovaná ve vyjádření ke kasační stížnosti trvá na tom, že rozhodnutí správních orgánů i krajského soudu byla řádně odůvodněna a že v řízení nedošlo k žádnému porušení práva na spravedlivý proces. K námitce, že byl aplikován nesprávný právní předpis, žalovaná uvádí, že se jedná o námitku zcela novou, dosud neuplatněnou, a tedy nepřipustnou, neboť dosud se stěžovatelka dovolávala pouze toho, že na ni měl být aplikován § 40 odst. 1 zákona o vinohradnictví a vinařství. Jeho aplikovatelnost nyní zcela nově popírá, zjevně inspirována rozsudkem SD EU v její věci, který však dezinterpretuje. I podle SD EU totiž leželo břemeno tvrzení a břemeno důkazní ve věci zbavení se odpovědnosti na stěžovatelce. Ta však kromě odkazu na doklad VI 1 neuplatnila relevantní důkazy pro své vyvinění. Žalovaná nadto připomíná, že hlavním účelem právní úpravy zakotvené v nařízení č. 1306/2013 je stanovení pravidel pro financování výdajů v rámci společné zemědělské politiky EU, zemědělský poradenský systém a systém podmíněnosti. Je zde řešena problematika poskytování podpor a různých plateb v sektoru zemědělství, a s tím také primárně souvisejí zde zakotvené správní sankce. K namítanému porušení práva na spravedlivý proces žalovaná připomíná, že stěžovatelka měla v celém řízení možnost seznámit se se všemi jeho podklady a vyjádřit se k nim. Správní orgány obou stupňů ve svých rozhodnutích detailně objasnily metody, jejichž pomocí byly prováděny laboratorní rozborů vína, stejně jako využívání databáze EUROFINS pro jednotlivé země EU a země mimo EU (včetně Moldavska), které jsou producenty vína. Připomíná, že přírůstek vody byl prokázán u všech pěti vinařských produktů, o které se v právě posuzované věci jednalo. Lze si jen obtížně představit, že by ve všech těchto případech mohlo dojít k administrativním pochybením či písařským chybám. Nynější stěžovatelčino tvrzení, že pokud by bývaly byly laboratorní rozborů provedeny správně a řádně, nebyly by ve víně uváděném jí na trh shledány jakékoli vady, považuje žalovaná za ničím nepodloženou spekulaci. Zejména na základě předchozí sankce uložené jí za uvádění do oběhu vín z Moldavska obsahujících nedovolené přídavky měla stěžovatelka vědět o problematické kvalitě vín původem z Moldavska, přesto se i nadále nedůvodně spoléhala na to, že tato vína nebudou vykazovat žádné závady. K námitce, že měla stěžovatelku obratem informovat o výsledcích laboratorních rozborů, žalovaná připomíná, že z obsahu spisu nevyplývá, že by orgán dozoru měl znát výsledky provedených laboratorních rozborů týkajících se tohoto konkrétního případu výrazně dřív. Stěžovatelka spekuluje o tom, že správní orgány již krátce po odběru vzorku znají výsledek, nicméně toto své tvrzení v celém průběhu řízení konkrétněji nedokládá. Navíc k možnému ohrožení spotřebitelů došlo již tím, že stěžovatelka všech pět vinařských produktů, o které se v daném případě jedná, skladovala za účelem prodeje. Bylo pouze na ní, zda i přes odběry vzorků orgánem dozoru bude toto zboží uvádět na trh. Z obsahu spisu je zřejmé, že se u žádného z těchto produktů nepokusila vyčkat na sdělení výsledků rozborů a tyto produkty prakticky okamžitě distribuovala mezi své obchodní partnery. Ze všech těchto důvodů žalovaná navrhl, aby byla kasační stížnost zamítnuta.

[20] Stěžovatelka zaslala následně doplnění kasační stížnosti, v němž připomněla, že ohledně otázky, zda spáchala přestupek (podle právní úpravy účinné v rozhodné době šlo o správní delikt), a otázky jejího potrestání, je vedeno řízení již téměř sedm let. S poukazem

na judikaturu ÚS a Nejvyššího soudu si proto klade otázku, zda je namístě dále vést „správní řízení trestní“ a nechávat ji v nejistotě, respektive zda je dán veřejný zájem na projednání věci a uložení trestu. Žádá tedy NSS, aby se při projednání kasační stížnosti zabýval také tím, zda je stále dán zájem na projednání její věci, respektive na uložení pokuty ve výši, jež byla určena již ve správním rozhodnutí žalované ze dne 4. 8. 2016. Navrhuje proto, aby jí byla pokuta snížena z důvodu porušení práva na vydání rozhodnutí v přiměřeném čase.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[21] Nejvyšší správní soud posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů a zkoumal přitom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.).

[22] První skupina kasačních námitek se týká rozsahu přezkumu provedeného krajským soudem. Stěžovatelka má jistě pravdu, že k některým druhům vad musí krajský soud přihlédnout i z úřední povinnosti. Jak však bude vyloženo níže, k žádné takové vadě v nyní posuzovaném řízení nedošlo.

[23] Nejprve musí NSS odmítnout námitku, že krajský soud nemohl zopakovat argumentaci ze svého minulého rozsudku v této věci č. j. 31 A 103/2016-154. Stěžovatelka mu vytýká, že „v napadeném rozhodnutí zopakoval své předchozí závěry a úvahy, o kterých se domnívá, že nebyly zpochybněny Ústavním soudem. Skutečnost je však taková, že Ústavní soud se jimi vůbec nezabýval, neboť ke zrušení předchozích rozhodnutí postačovaly již zjištěné procesní vady. Namísto toho, aby Krajský soud v Brně znovu a zcela posoudil věc stěžovatele, omezil se pouze na položení předběžných otázek SDEU. Své předchozí závěry přejal, jako by snad byly ze strany Ústavního soudu aprobovány. To však není pravdou (...)“ Tato námitka se míjí s důsledky zrušujícího nálezu ÚS. Krajský soud neměl žádný důvod, proč by nezopakoval závěry, které nejprve aproboval NSS ve svém (následně zrušeném) rozsudku č. j. 9 As 418/2018-48 a které následně ÚS ve svém zrušujícím nálezu nijak nezpochybnil, protože zrušujícím důvodem bylo nepoložení předběžné otázky SD EU. Stěžovatelka má jistě pravdu, že je tím ÚS nijak neaproboval, krajský soud však ani nic takového netvrdil. Pokud NSS ani ÚS jeho původní argumentaci v následném řízení nijak nezkritizovaly, neměl krajský soud žádný důvod, aby ji neuplatnil znovu, a rozhodně mu takový postup nelze vytýknout.

[24] Dále stěžovatelka tvrdí, že na její liberaci neměl být aplikován § 40 odst. 1 zákona o vinohradnictví a vinařství, podle nějž právnická osoba za správní delikt neodpovídá, jestliže prokáže, že vynaložila veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení povinnosti zabránila. Stěžovatelka nyní namítá, že její liberace ze správního deliktu měla být posouzena podle čl. 64 odst. 2 písm. d) nařízení č. 1306/2013, který stanoví: *Správní sankce se neuloží, (...) d) může-li dotčená osoba příslušnému orgánu uspokojivě prokázat, že k nesplnění povinností podle odstavce 1 nedošlo její vinou, nebo pokud se příslušný orgán jinak přesvědčí, že dotčená osoba nenese zavinění.*

[25] Žalovaná sice připomíná, že tuto námitku stěžovatelka uplatnila teprve nyní, v reakci na rozsudek SD EU v její věci, to však stěžovatelce nelze podle názoru NSS vytýkat. Rozsudek SD EU v její věci poprvé závazně vyjasnil, jak je třeba vykládat unijní právo dopadající na její případ, a nelze stěžovatelce odejmout možnost na tento nový výklad

pokračování

zareagovat. Žalovaná vyjádřila také pochybnosti o tom, zda lze tuto unijní úpravu, jež sleduje primárně jiný účel (stanovení pravidel pro financování výdajů v rámci společné zemědělské politiky EU, zemědělský poradenský systém a systém podmíněnosti), vztáhnout na stěžovatelčin případ. K tomu NSS nemůže než uvést, že výklad unijního práva ze strany EU je pro něj závazný, a pokud uvedenou úpravu na stěžovatelčin případ vztáhl SD EU, nepřísluší NSS, aby to zpochybňoval.

[26] Stěžovatelce je třeba přitakat i v tom, že uvedené ustanovení je z hlediska povahy odpovědnosti za správní delikt příznivější v tom, že zatímco česká právní úprava je založena pouze na možnosti liberace z objektivní odpovědnosti za následek, unijní úprava připouští i možnost exculpce, tedy prokázání, že osoba nenese zavinění. Tím spíš je však třeba ocitovat celou relevantní část rozsudku C-86/20, *Vinařství U Kapličky*, obsaženou v jeho bodech 73–79:

*„73 Článek 64 odst. 2 písm. d) tohoto nařízení stanoví, že členské státy nemohou sankce uložit, může-li dotčená osoba příslušnému orgánu uspokojivě **prokázat**, že k nesplnění povinností podle odstavce 1 tohoto článku **nedošlo její vinou, nebo pokud se příslušný orgán jinak přesvědčí, že dotčená osoba nenese zavinění.***

74 Z článku 64 odst. 2 písm. d) nařízení č. 1306/2013 ve spojení s jeho čl. 89 odst. 4 a s čl. 80 odst. 2 nařízení č. 1308/2013 tedy plyne, že členské státy musí stanovit přiměřené, účinné a odrazující sankce pro případ nedodržení zákazu uvádění na trh upraveného v posledně uvedeném ustanovení, ale že takové sankce nemohou být ukládány, je-li prokázáno, že dotčená osoba nenese zavinění.

(...)

77 Článek 64 odst. 2 písm. d) nařízení č. 1306/2013 přitom stanoví, že osobě, které je vytýkáno porušení zákazu uvádění na trh stanoveného v čl. 80 odst. 2 nařízení č. 1308/2013, přísluší prokázat, že k porušení takového zákazu nedošlo její vinou.

*78 Dále sice z čl. 64 odst. 2 písm. d) nařízení č. 1306/2013 vyplývá, že příslušný orgán nesmí uložit sankci, pokud se jinak přesvědčí, že dotčená osoba nenese zavinění, avšak taková povinnost zohlednit poznatky, které má tento orgán k dispozici, **nemůže znamenat, že mu v zásadě přísluší, aby před uložením sankce takové osobě prokazoval její zavinění.***

*79 Z úvah uvedených v bodech 65 až 68 tohoto rozsudku v tomto ohledu vyplývá, že osoba, které je vytýkáno porušení zákazu uvádění na trh stanoveného v čl. 80 odst. 2 písm. a) a c) nařízení č. 1308/2013, **nemůže platně presumovat, že tomuto zákazu vyhověla, na základě pouhé skutečnosti, že měla k dispozici osvědčení obsažené v dokladu V I 1 pro danou šarži vína, a že pouhým předložením takového dokladu tedy tato osoba nemůže prokázat, že nenese zavinění.**“*

[27] Z pasáží, které nyní zvýraznil NSS, plynou dva závěry. Zaprvé, ani podle názoru SD EU vyjádřeného v bodě 78 neplyne z čl. 64 odst. 2 písm. d) nařízení č. 1306/2013, že by odsouzení za správní delikty, na něž dopadá, bylo podmíněno tím, že správní orgán sám prokáže zavinění na straně pachatele. Zadruhé, podle názoru vyjádřeného v bodě 79, pouhým předložením osvědčení obsaženého v dokladu V I 1 nemohla stěžovatelka prokázat, že zavinění nenese. Ani aplikace citovaných ustanovení nařízení č. 1306/2013, v souladu s pokynem SD EU, tedy nemůže vést k výsledku příznivějšímu pro stěžovatelku, protože sám SD EU jasně konstatoval, že předložení dokumentu, který měl podle ní původně založit

její liberaci podle § 40 zákona o vinohradnictví a vinařství, z ní nemůže ani sejmut zavinení ve smyslu čl. 64 odst. 2 písm. d) nařízení č. 1306/2013. Nejde tedy o úpravu, která by pro ni byla příznivější, a v tom, že toto ustanovení na ni nebylo aplikováno, nelze shledat pochybení správních orgánů či krajského soudu.

[28] Citovaná pasáž rovněž vyvrací další stěžovatelčinu námitku, že totiž u ní mělo dojít k liberaci či alespoň ke snížení pokuty, protože SD EU i ÚS označily za důvod nedostatečnosti osvědčení obsaženého v dokladu VI 1 možnost zhoršení kvality vína „prostým během času“ či okolnostmi, k nimž došlo během přepravy, tedy po vydání dokladu VI 1. Je však třeba připomenout, že stěžovatelka neuváděla žádný jiný důvod pro svou možnou liberaci než právě tento doklad. K němu SD EU v bodech 65 až 68 svého rozsudku jasně uvedl:

„65 Je však třeba poukázat na to, že zatímco v čl. 90 odst. 3 tohoto nařízení unijní normotvůrce výslovně stanovil, že takové osvědčení umožňuje ověřit, zda je daná šarže vína v souladu s enologickými postupy uvedenými v čl. 90 odst. 2 tohoto nařízení, nepřiznal tomuto osvědčení, které je ostatně vydáváno subjektem třetího státu, takovýto účinek v případě zákazu uvádění na trh podle čl. 80 odst. 2 písm. a) a c) tohoto nařízení.“

66 Dále je třeba poukázat na to, jak uvedl generální advokát v bodě 39 svého stanoviska, že nesoulad určité šarže vína s enologickými postupy povolenými unijním právem může být dán okolnostmi, k nimž dojde po vydání dokladu VI 1 pro tuto šarži a které by mohly nastat mimo jiné v rámci její přepravy.

67 Přitom vzhledem k tomu, že osvědčení obsažené v dokladu VI 1 upraveném v čl. 43 odst. 1 nařízení č. 555/2008 vydávají příslušné orgány třetí země původu této šarže k dokončení celních formalit požadovaných pro její dovoz do Unie, může od vydání takového osvědčení do uvedení této šarže na trh na území Unie uplynout značná doba.

68 S ohledem na tyto skutečnosti se nelze domnívat, že by existence takového osvědčení umožňovala sama o sobě prokázat soulad určité šarže vína s enologickými postupy povolenými unijním právem.“

[29] Pokud SD EU jasně označil tento doklad za nedostatečný pro to, aby ze stěžovatelky sňal zavinení podle čl. 64 odst. 2 písm. d) nařízení č. 1306/2013, pak tím padá jediný důvod, o němž se stěžovatelka celou dobu opírala.

[30] Stěžovatelka dále namítá, že žalovaná porušila její právo na spravedlivý proces. K tomu je třeba připomenout, že jednotlivé principy práva na spravedlivý proces, jak jsou zakotveny v čl. 36 Listiny základních práv a svobod a čl. 6 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, byly koncipovány primárně pro řízení před soudy. Jakkoli lze některé z těchto principů přiměřeně aplikovat i na řízení před správními orgány, jiné principy takto mechanicky přenášet nejde (například požadavek nezávislosti soudu či veřejnosti vyhlásování rozsudku a zásadu veřejnosti jednání). To platí v nynějším řízení i pro princip kontradiktornosti a rovnosti zbraní. Tyto principy garantují rovné procesní postavení mezi účastníky soudního řízení. Rozhodně je však nelze mechanicky aplikovat na vztah mezi stěžovatelkou jako trestanou a správními orgány jako trestajícími v řízení o uložení pokuty,

pokračování

neboť mezi nimi rozhodně rovné postavení nepanuje. Stěžovatelčina argumentace se tak zcela míjí se smyslem těchto dvou principů spravedlivého procesu.

[31] Co se týče konkrétních výtek, jež z práv uvedených důvodů nelze pojmově označit za porušení práva na spravedlivý proces, ohledně průběhu prokazování obsahu exogenní vody, syntetického ethanolu a glycerolu ve stěžovatelkou distribuovaném víně, s nimi se krajský soud vypořádal podrobně a přesvědčivě, a to způsobem plně odpovídajícím tomu, jak se s touto námitkou vypořádal NSS v rozsudku č. j. 9 As 418/2018-48, který byl sice následně zrušen ÚS, ale pouze z výše uvedených procesních důvodů, a v judikatuře NSS (viz bod 40 rozsudku NSS ze dne 15. 9. 2022, č. j. 3 As 99/2019-62) jsou opět následovány i po tomto zrušujícím nálezu ÚS a po rozsudku SD EU ve věci C-86/20, *Vinařství U Kapličky*.

[32] Lze tak jen zopakovat, že smyslem stěžovatelkou navrhovaných důkazů mělo být zpochybnit důvěryhodnost databáze EUROFINS, využívané Odborem zkušební laboratoře žalované, z důvodu údajně malého množství vzorků moldavských vín v této databázi. K tomu však žalovaná již ve vyjádření k žalobě ze dne 6. 10. 2016 vysvětlila, že databáze EUROFINS funguje zcela jinak, než se stěžovatelka domnívá, neboť je založena na analýze stabilních izotopů v dané vinařské oblasti, což stěžovatelka nevyvrátila. Za této situace bylo odmítnutí provedení důkazů ze strany krajského soudu zcela namístě, protože jimi nebylo možno zpochybnit skutkový stav dostatečně přesvědčivě zjištěný žalovanou ve správním řízení.

[33] Totéž platí i pro nevčasnost jejích důkazních návrhů a námitek uplatněných až v řízení před krajským soudem. Krajský soud i v tomto svém novém rozsudku, stejně jako v předchozím rozsudku č. j. 31 A 103/2016-154 (následně zrušeném z jiných důvodů Ústavním soudem), rozebral, zda správní orgány v posuzovaném řízení opatřily dostatečně přesvědčivou sadu důkazů, jež sama o sobě odůvodnila závěr o spáchání tvrzeného správního deliktu. Shledal, že závěry správních orgánů jsou založeny především na protokolech o kontrolních úkonech, protokolech o odběru kontrolních vzorků, dokladech prokazujících původ zboží, skladových kartách, evidencích o zásobách, fakturách, dodacích listech, protokolech o zkoušce a posudcích zkušební laboratoře žalované. Naopak neshledal, že by pro účely posuzovaného správního deliktu bylo potřeba opatřovat podklady další, a proto stěžovatelčíným důkazním návrhům nevyhověl.

[34] Nejvyšší správní soud nevidí důvod měnit svůj názor, že tento postup byl plně v souladu s právním názorem na uplatňování nových důkazních návrhů při soudním přezkumu rozhodnutí o přestupku, vyjádřeným v usnesení rozšířeného senátu ze dne 2. 5. 2017, č. j. 10 As 24/2015-71, č. 3577/2017 Sb. NSS. Ten zde připomněl, že *„je to vždy správní orgán, kdo nese odpovědnost za zjištění skutkového stavu věci. Správní orgán je totiž podle § 3 správního řádu povinen postupovat ,tak, aby byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti‘, a to v rozsahu potřebném pro rozhodnutí o přestupku. Zákon proto správnímu orgánu ukládá, aby i při pasivně obviněného opatřil v řízení dostatečné množství důkazů, které přestupek, jenž je obviněnému kladen za vinu, jasně a nepochybně prokazují.“* V tomto usnesení rozšířený senát akceptoval, že je možné, aby žalobce v řízení o žalobě navrhl i důkazy, které nevznesl ve správním řízení. Nezbytnost jejich provedení však záleží na tom, která ze dvou situací nastane: *„Pokud správní orgány opatří takovou sadu důkazů, z níž po jejich řádném zhodnocení lze učinit závěr o tom, že se obviněný skutku dopustil, a zároveň*

neexistují rozumné důvody zakládající pochybnosti o správnosti a úplnosti skutkových zjištění, změna pasivního postoje obviněného ve správním řízení v aktivitu v soudním řízení zřejmě nepovede k jeho úspěchu. (...) Odlišná situace nastane tehdy, neprovedou-li správní orgány dostatečné zjištění skutkového stavu věci, tedy úplné dokazování rozhodných skutečností, a přesto rozhodnou o vině. Pak obviněný v řízení před soudem jistě může poukázat na možné jiné rozumně se nabízející varianty skutkového děje, případně k tomu nabídnout důkazy. Je na krajském soudu, aby v mezích možností soudního přezkumu tato tvrzení podrobil konfrontaci s napadeným rozhodnutím a s obsahem správního spisu a případným dokazováním, oddělil zrna od pleveí, tzn. nepravděpodobné či jinak bizarní námitky obviněného eliminoval. (...) Krajský soud tedy na základě žaloby přezkoumá, zda správní orgány v řízení o přestupku opatřily takovou sadu důkazů, která po provedeném zhodnocení s ohledem na povahu věci sama o sobě s dostatečnou přesvědčivostí vede k závěru, že se obviněný příslušného přestupku (skutku) dopustil, a zároveň neexistují žádné rozumné důvody k pochybám o věrohodnosti a úplnosti skutkových zjištění pro posouzení viny obviněného z přestupku. Dospěje-li k závěru, že správní orgán své povinnosti zjistit skutkový stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, dostál, může krajský soud nově uplatněná žalobní tvrzení ve světle takto zjištěného skutkového a právního stavu věci shledat irelevantními (tj. soud zjistí, že s řízením nijak nesouvisí a nejsou pro jeho výsledek podstatná nebo jsou zcela nadbytečná) nebo nevěrohodnými (tj. soud jejich pravdivosti ve světle dostatečně zjištěného skutkového stavu věci neuvěří) a nově vznesené důkazní návrhy k jejich prokázání jako nadbytečné odmítnout. Tyto své závěry však krajský soud musí vždy náležitě odůvodnit.“

[35] Co se týče stěžovatelčina tvrzení, že vady laboratorních rozborů namítala již během správního řízení ve vyjádření ze dne 2. 12. 2015, NSS opakuje i nyní, že toto tvrzení není pravdivé. V tomto podání, které je ve správním spise založeno na čísle listu 19, zmiňuje pouze tolik, že „je dosti dobře možné, že SZPI laboratorními rozborů skutečně zjistila ve víně přídavek vody a glycerolu a nadměrné množství etanolu ze zbytkového cukru.“ Dále zde uvedla, že laboratorní testování vína na území ČR provádí zásadně správní orgán I. stupně a že stačilo konkrétní víno zkontrolovat u dodavatele vína, nikoli u dalších různých subjektů, a konečně namítala, že ji měl správní orgán I. stupně upozornit na výsledky laboratorních testů dříve. Nebyla zde tedy v žádné podobě obsažena námitka vadnosti samotných laboratorních postupů, kterou uvedla až v žalobě.

[36] K hypotetickým pochybením správních orgánů (např. písařská chyba při vyhotovování protokolů o zkoumání vzorků), které stěžovatelka uvádí v kasační stížnosti jako možné příčiny výsledků chemických rozborů prováděných správními orgány, je namísto znovu zopakovat výsledky těchto rozborů správního orgánu I. stupně. Ten z analýzy odebraných vzorků vín pocházejících z Moldavska zjistil, že se jednalo o tato pochybení:

- Chardonnay, víno bílé, polosladké – zjištěn ethanol z přidaného cukru ve výši 8,21 % obj., přídavek syntetického glycerolu a přídavek vody ve výši 78 %,
- Traminer, víno bílé, polosladké – zjištěn ethanol z přidaného cukru ve výši 7,35 % obj., přídavek syntetického glycerolu a přídavek vody ve výši 58 %,
- Pinot Gris, víno bílé, suché – zjištěn přídavek syntetického glycerolu a přídavek vody ve výši 24 %,
- Traminer, víno bílé, polosladké – zjištěn přídavek vody ve výši 87 %,
- Chardonnay víno bílé, polosladké – zjištěn přídavek vody ve výši 87 %.

pokračování

[37] Jinak řečeno, u pěti různých vín, distribuovaných stěžovatelkou v množství desítek tisíc litrů, zjistily správní orgány vždy zcela zásadní přídavek exogenní vody, v některých případech pak také přídavek ethanolu z přidaného cukru, a dokonce přídavek syntetického glycerolu. Taková zjištění skutečně nelze vyvrátit obecným poukazem na teoretickou možnost písařské chyby.

[38] Co se týče výtky, že jí měly být výsledky laboratorních zjištění oznamovány průběžně, s tou se krajský soud přesvědčivě vypořádal v bodech 41. až 46. svého rozsudku. NSS k tomu pouze ve shodě s bodem 38 svého pozdějšího rozsudku č. j. 3 As 99/2019-62 dodává, že stěžovatelka je vždy odpovědná za to, aby distribuovala jen víno vyrobené schválenými enologickými postupy, a případné úkony správních orgánů a seznámení stěžovatelky s nimi nemohou na rozsahu této odpovědnosti ničeho změnit. Navíc se NSS plně ztotožňuje s názorem krajského soudu, že ze správního spisu neplyne, že by správní orgán I. stupně otálel se sdělením výsledků rozborů. Naopak krajský soud v bodě 45. rozsudku připomněl, že stěžovatelka neotálela s tím, aby vína, z nichž byly odebrány vzorky, dále distribuovala svým odběratelům.

[39] Konečně v doplnění kasační stížnosti stěžovatelka namítá, že po takřka sedmi letech trvání řízení o jejím správním deliktu je sporné, zda stále trvá veřejný zájem na jejím potrestání. Odkazuje k tomu na judikaturu ÚS (zejména na nálezy ze dne 8. 6. 2010, sp. zn. I. ÚS 2859/09, a ze dne 31. 3. 2005, sp. zn. I. ÚS 554/04) a Nejvyššího soudu (zejména stanovisko občanskoprávního a obchodního kolegia Nejvyššího soudu ze dne 13. 4. 2011, sp. zn. Cpjn 206/2010, č. R 58/2011).

[40] Tato judikatura, týkající se zohlednění nepřiměřené délky trestního řízení při ukládání trestu, však není na nynější věc použitelná. Při správním trestání, které je podřaditelné pod trestní větev čl. 6 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, a při jeho soudním přezkumu se nesporně uplatňuje celá řada principů trestního práva. Stěžovatelkou citovaná judikatura je však stavěna na tom, že trestní řízení, včetně opravných prostředků, tvoří jediný celek, v němž je třeba zohlednit, že do pravomocného rozhodnutí o vině a trestu je trestně stíhaný v nejistotě o svém budoucím osudu, která slovy nálezu sp. zn. I. ÚS 2859/09 negativně ovlivňuje i jeho osobní život. Tyto principy obsažené ve stěžovatelkou citované judikatuře lze patrně vztáhnout na délku samotného správního řízení a případně ji zohlednit při rozhodování o výši trestu. Nelze je však totožně vztáhnout na následný soudní přezkum pravomocného rozhodnutí o správním trestu, probíhající podle s. ř. s., a na jeho délku. Soudní přezkum rozhodnutí o správním trestu totiž není pokračováním správního řízení (viz např. rozsudek NSS ze dne 7. 6. 2017, č. j. 3 Afs 161/2016-51), naopak je založen na tom, že při přezkoumávání správního rozhodnutí vychází soud podle § 75 odst. 1 s. ř. s. ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu. Tento princip je prolomen pouze výjimečně, typicky při zohlednění pozdější příznivější právní úpravy podle ústavního příkazu obsaženého v čl. 40 odst. 6 Listiny základních práv a svobod (viz např. rozsudek NSS ze dne 11. 2. 2021, č. j. 8 As 43/2019 - 40, č. 4162/2021 Sb. NSS).

[41] Nejvyšší správní soud si je samozřejmě vědom délky řízení o soudním přezkumu ve stěžovatelčině věci, která byla způsobena zejména zrušujícím nálezem ÚS a následně řízením

před SD EU. Toto soudní řízení však nemění nic na tom, že o stěžovatelčině správním deliktu bylo pravomocně rozhodnuto již rozhodnutím žalované ze dne 4. 8. 2016 o stěžovatelčině odvolání, tedy toliko 16 měsíců poté, co byla u stěžovatelky zahájena kontrola a provedeny odběry vzorků. Délka následného soudního řízení již na délce samotného řízení o správním deliktu nic nezměnila.

[42] Nejvyšší správní soud ostatně ani nemá procesní možnost zohlednit na samém konci tohoto soudního přezkumu délku předchozího soudního řízení, způsobem prosazovaným stěžovatelkou, tedy cestou moderace výše trestu podle § 78 odst. 2 s. ř. s., neboť tuto možnost mají pouze krajské soudy v řízení o žalobě, nikoli NSS v řízení o kasační stížnosti (viz rozsudek NSS ze dne 19. 12. 2013, č. j. 2 As 130/2012 - 20, č. 2992/2014 Sb. NSS).

IV. Závěr a náklady řízení

[43] S ohledem na výše uvedené dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji zamítl (§ 110 odst. 1 věta druhá s. ř. s.).

[44] Soud rozhodl o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti podle § 60 odst. 1 věty první s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. Stěžovatelka nebyla v řízení o kasační stížnosti úspěšná, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalované, jíž by jinak právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti příslušelo, soud náhradu nákladů řízení nepřiznal, protože jí nevznikly žádné náklady nad rámec běžné činnosti.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 15. června 2023

JUDr. Pavel Molek
předseda senátu